

آبادی روستاها، کلید رونق گردشگری

نگاهی به فرصت هاو تهدیدهای حضور گردشگران در روستا های خراسان رضوی

ارگانیک و کاشت دانه و برداشت میوه در باغات، پول‌های خوبی بپزداند و به جای هتل چند ستاره، در یک اقامتگاه بوم‌گردی اسکان کنند. به بهانه روز روستا و عشایر نگاهی خواهیم داشت به فرصت‌ها و تهدیدهای این سبک گردشگری برای روستاییان و خاطرات و مخاطرات اهالی روستاهای مختلف خراسان رضوی در برخورد با گردشگران.

شیماسیدی‌اچونان شمشیر بدو لیه است؛ از یک سو رواج آن می‌تواند به اشتغال‌زایی و بهبود وضعیت امروزی روستاها کمک کند و از سوی دیگر حضور گردشگران ناآگاه ممکن است حتی به نابودی محیط زیست روستاها منجر شود. از همین روست که باید برای ترویج «گردشگری روستایی و عشایری» با احتیاط و آگاهی قدم برداشت، شاید اولین گام انتخاب صحیح نوع گردشگران باشد. بی شک این سبک

آسیب‌هایی که باحضور گردشگران ایجاد شده است

در طول یک سال گذشته به روستاهای متعددی در سطح استان سفر کردیم و از خاطرات روستا بیان در بر خورد با گردشگران شنیدیم. گرچه برخی از روستاها توانسته‌اند با ساخت اقامتگاه بوم گردی و رستوران توفیقات نصف و نیمه‌ای از حضور گردشگران کسب کنند، هنوز راه بسیار درازی تا رسیدن به نقطه مطلوب گردشگری روستایی و عشایری در پیش است. متأسفانه امروزه به دلیل نبود فرهنگ مناسب گردشگری روستایی، خطرات این نوع گردشگری بیشتر از آورده‌های آن نمایان است. این را می‌توان به روشنی از میان خاطرات اهالی روستاهای مختلف در برخورد با گردشگران شنید.

بوژان، نیشابور

ریختن زباله و ورود بی اجازه به باغ

بوژان روستای زیبایی در دامنه‌های بینالود است که هر ساله تعداد زیادی از گردشگران به آن سفر می‌کنند. این روستا با استقرار یک پایگاه عوارضی آخر هفته‌ها هزینه‌ای برای ورود به روستا دریافت می‌کند و به نظر می‌رسد این امر موجب درآمدزایی روستا شود، اما دهیار و اهالی روستا گله‌های فراوانی از حضور گردشگران دارند. دهیار معتقد است: گردشگران هنگام حضور در روستا زباله‌های خود را در طبیعت رها می‌کنند و هزینه جمع‌آوری این زباله‌ها بسیار بالاتر از هزینه دریافتی برای ورودی است، دولت هم کمک چندانی نمی‌کند. مردم نیز از ورود بی اجازه گردشگران به باغ‌ها و جمع‌آوری محصولاتشان گله دارند. همچنین پارک خودروهای گردشگران در مقابل خانه روستاییان معضل دیگری است.

دیزباد بالا، نیشابور

جمع‌آوری نامناسب گیاهان دارویی

دیزباد بالای نیشابور، روستای بسیار متمدنی است که اهالی آن به شدت بر روی نگهداری از محیط زیست حساس‌اند. آن‌ها تنها دوستدار گردشگرانی هستند که به محیط زیست احترام می‌گذارند. اما متأسفانه برخی از گردشگران با جمع‌آوری نامناسب گیاهان دارویی، پوشش خاک را از بین می‌برند. برخی دیگر نیز با آتش زدن چوب و برگ درختان به محیط زیست آسیب می‌رسانند. حتی برخی نیز برای شکار قدم به این منطقه محافظت شده حیات وحش می‌گذارند.

سربرج، طرقبه

سروصدای آزاردهنده گردشگران

سربرج روستایی در محور خلیج است که به واسطه شهرت «جنگل جیغ» در نزدیکی آن، میزبان گردشگران فراوانی است. اما بیشتر این گردشگران که به واسطه شنیدن داستان‌های ترسناک، برای گذراندن اوقات همراه با ترس و خنده قدم به جنگل جیغ می‌گذارند، گاه بدون رعایت حقوق اهالی روستا تا نیمه‌های شب صدای بلند خنده‌هایشان در فضا می‌پیچد و همین امر موجب آزدگی روستاییان از حضور گردشگران می‌شود.

تهدیدهای گسترش گردشگری روستایی بدون برنامه

از بین رفتن محیط زیست روستا به دلیل فرهنگ نامناسب گردشگران

گسترش ویلاسازی به دلیل نبود برنامه برای سرمایه‌گذاران

تحمل هزینه بدون هیچ گونه آورده مالی برای روستاها به دلیل آماده نبودن زیرساخت‌ها

به وجود آمدن برخورد‌های فرهنگی میان گردشگران و روستاییان

تجاوز گردشگران به محوطه باغ‌های روستاییان

حضور گردشگران با ظاهر نامناسب در روستاها و تأثیر بر فرهنگ روستا

گردشگری به افرادی که طرفدار گردشگری لوکس هستند و ترجیح می‌دهند شب را در هتل بستانند. بگذرانند. توصیه نمی‌شود. گردشگری روستایی و عشایری که امروزه طرفداران بسیاری در دنیا پیدا کرده است به افرادی توصیه می‌شود که عاشق طبیعت و کسب تجربه‌های جدیدند. آن‌ها حاضرند برای دیدن و امتحان کردن طریقه دوشیدن یک گاو یا پخت یک نان محلی و نوشیدن آبمیوه‌های

شاید باحضور گردشگران این آسیب‌ها ایجاد نمی‌شد

البته که گردشگری روستایی تنها مخاطراتی که برشمرديم نیست، بلکه برنامه‌ریزی صحیح برای این سبک گردشگری می‌تواند به حال و روز بسیاری از روستاهای ایران و خراسان کمک کند. در زیر مروری خواهیم داشت بر تأثیراتی که گردشگری می‌تواند بر روستاهای این استان بگذارد و از بروز برخی از آسیب‌ها جلوگیری کند.

گاه، چناران

سرقت در خلوت

وارد روستای گاه چناران که بشوید خواهید دید سارقان از خلوتی و نبود گردشگران سوءاستفاده کرده و با خیال راحت به جان بنای تاریخی مشهور به «خواجه عبدالرزاق» واقع در بالای تپه مشرف به روستا افتاده و حتی استخوان‌های فرد مدفون در آن را به بغما برده‌اند. حال آنکه اگر گردشگران در این روستا حضور داشتند و مردم طعم حضور آنان را لمس می‌کردند بی شک متوجه فایده این اثر باستانی برای روستایشان می‌شدند و با دقت بیشتری از آن مراقبت می‌کردند.

پیوه‌ژن، مشهد

مهاجرت در بیکاری

پیوه‌ژن روستایی زیبا در بخش احمدآباد شهرستان مشهد است که بیشتر ساکنان آن به شغل جواهرسازی مشغول‌اند. متأسفانه به دلیل صادر نشدن مجوز ایجاد کارگاه جواهرسازی در روستا، بسیاری از جوانان این روستا به شهر مهاجرت کرده‌اند. در حالی که آنان بسیار به روستای خود عشق می‌ورزند و بارها نیز درخواست ایجاد کارگاه در روستا را داده‌اند اما مورد موافقت مسئولان واقع نشده است. آنان معتقدند ایجاد کارگاه‌های جواهرسازی و شهرت روستا به «دهکده جواهر» نه تنها از مهاجرت جوانان روستا به شهر جلوگیری می‌کند که می‌تواند جاذبه گردشگری منحصر به فردی نیز برای این روستا باشد.

فرصت‌های گردشگری روستایی (برای روستاییان)

بهبود زیرساخت‌های روستا

ایجاد فرصت‌های شغلی

بهبود درآمد روستاییان

بازگشت نسل جوان به روستا

پیشرفت اجتماعی و فرهنگی

بقای فرهنگ و رسوم سنتی

حفظ و آبادانی مناطق تاریخی و طبیعی

چشمه پونه و قلعه سرهنگ مشهد

هرز رفتن هرکاره

روستاهای چشمه پونه و قلعه سرهنگ در حاشیه بولوار نماز که امروز به شهر پهلوی می‌زنند، علاوه بر برخورداری از چشمه‌های متعدد و طبیعت زیبا، از دیرباز محل کسب روزی هنرمندان هرکاره‌ساز بوده‌اند. هنوز هم با سفر به این روستاها می‌توان مراحل کامل برداشت سنگ هرکاره، درست کردن ظروف و حکاکی و نقاشی بر روی آن را مشاهده کرد. از آنجایی که مشهد از دیرباز به هرکاره‌سازی مشهور بوده تماشای مراحل مختلف تهیه این سنگ می‌تواند علاوه بر اینکه برای گردشگران جذاب است به بهبود اوضاع اقتصادی و زیرساخت‌های این روستاها نیز کمک کند و از تبدیل فضای آن به برج‌ها و ویلاها، اتفاقی که امروز تا پای این روستاها رخ داده است، جلوگیری کند.

بکاول، تربت حیدریه

روستای سالمندان

جمعیت امروزی این روستا را بیشتر افراد مسن تشکیل می‌دهند، زیرا به دلیل نبود کار و امکان پیشرفت، بسیاری از جوانان ترجیح می‌دهند مهاجرت کنند و زندگی را در شهر ادامه دهند. در نتیجه این وضع امروز جمعیت کهن سال دیگر توان رسیدگی به باغات و کشاورزی را ندارند و روستا به جای مولد بودن تبدیل به مصرف کننده شده است. بسیاری از روستاییان از بی استفاده ماندن زمین کشاورزی‌شان در طول سال‌های گذشته و یا ماندن میوه به درخت می‌گویند.

فرصت‌های گردشگری روستایی (برای شه‌رشنیان)

کاهش مهاجرت به شهر و مهار حاشیه‌نشینی

ایجاد مکان‌های گردشگری بیشتر در نزدیکی شهر

افزایش فرصت سفرهای یک روزه و چند روزه داخلی با هزینه مناسب

کاهش بار ترافیکی در یک مسیر خاص و توزیع سفر در کل استان

کدهای رفتاری در گردشگری روستایی

به حریم شخصی خانه‌ها و باغات روستا بدون اجازه وارد نشوید و از میوه‌ها نچینید.

از ریختن زباله در معابر و اطراف روستا بپرهیزید.

از محصولات روستایی خرید کنید و سعی کنید نقشی در اقتصاد روستایی‌ها داشته باشید.

بدون اجازه از روستاییان به ویژه زنان عکس نگیرید.

اگر جشنی در روستا برپا بود سعی کنید اجازه گرفته و در جشن شرکت کنید.

در هنگام اقامت در روستا باید به آداب و رسوم روستاییان اهمیت داد.

به کودکان روستایی کمک مالی نکنید زیرا با این کار آن‌ها به تکی‌گری عادت خواهند کرد.

۵۵ روستای هدف گردشگری در خراسان رضوی وجود دارد

محصولات مشهور خراسان

یکی از راه‌ها، گردشگری روستایی با تکیه بر محصولات کشاورزی است. از جمله محصولات مهم خراسان که می‌توان برپایه آن تورهایی برگزار کرد

پیوه‌ژن و خرو

فیض آباد و محلات

مارشک، کلات و درگز

امروغ و وبار

جیم آباد

زاوه و تربت حیدریه

بجستان

زنگ، مغان، بابه، بوژان، دیزباد بالا

کاشمر و قوچان

فرخند

گزارش خبری

گردشگری نیازمند خلاقیت است

راهکارهایی برای پیوند بازاریابی و گردشگری

جایگاه قابل قبولی دارد نباید از زنجیره تأمین خدمات گردشگری و زائر، گردشگرانی که طی سال در شهر حضور دارند غافل شویم. سید حسن حسینی، نایب رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت ایران نیز در این نشست با اشاره به ظرفیت‌های مشهد درباره گردشگری سلامت گفت: ما زیرساخت‌های خوبی در مشهد داریم، هم به لحاظ امکانات و تجهیزات پزشکی و بیمارستانی و هم به لحاظ برخورداری از طور تخصصی در حوزه فروش صنایع دستی شایسته است از این ظرفیت استفاده نمی‌شود. طهماسبی نیز در انتها بحث برندسازی برای ایران و مشهد را پیش کشید و اذعان کرد که بازاریابی یکی از دغدغه‌های جدی این کمیسیون است.

کرد. او گفت: کار هنرمند تولید آثار هنری است و نه فروش آن. باید شرکت‌هایی در این حوزه ثبت شود تا بتوانند با اتکا به علم بازاریابی و به همیشه به گردشگری زیارت وابسته است. در صورتی که باید در این باره به قدری قوی ظاهر شویم که گردشگران با هدف درمان نیز به این شهر قدم بگذارند. مشکلات بازاریابی در حوزه صنایع دستی نیز یکی دیگر از مباحثی بود که دیناری به آن اشاره

گردشگری پیوند و ارتباط بیشتری برقرار کند. دیناری اشاره‌ای به بحث گردشگری سلامت نیز داشت و بیان کرد گردشگری سلامت ما همیشه به گردشگری زیارت وابسته است. در صورتی که باید در این باره به قدری قوی ظاهر شویم که گردشگران با هدف درمان نیز به این شهر قدم بگذارند. مشکلات بازاریابی در حوزه صنایع دستی نیز یکی دیگر از مباحثی بود که دیناری به آن اشاره

گفت: گردشگری نمی‌تواند از بازاریابی جدا شود چون اساس گردشگری بر پایه ارتباط است و تمایل به ارتباط داشتن در ذات انسان‌ها وجود دارد. او همچنین پیشنهاد کرد که کمیسیون گردشگری صنعت و معدن همایش‌ها و نشست‌های بیشتری را در این زمینه برگزار کند و تمام همت خود را به کار گیرد تا بین مدیران صنایع تولیدی و مدیران بهره‌برداری در حوزه

باشیم و نه دولتی. به این معنا که باید دستمان روی زانوهای خودمان باشد و در قدم دوم حتما باید مدنظر داشته باشیم تا از رشته‌های جدیدی مثل هوش مصنوعی استفاده لازم را به عمل بیاوریم. در ادامه این همایش دکتر دیناری، معاون سرمایه‌گذاری اداره کل میراث فرهنگی خراسان رضوی با تأکید روی اصل مطلب که بحث ارتباط بین بازاریابی و گردشگری است،

عظیم زاده) بررسی نقش گردشگری در رونق صنعت، زیرساخت‌های حوزه گردشگری، شاخصه‌های مؤثر در اقتصاد گردشگری، فرصت‌های نو در حوزه گردشگری و الزامات بازاریابی گردشگری از محورهایی بود که کارشناسان و مدیران بخش خصوصی و دولتی را روز شنبه ۱۳مهر در سالن همایش‌های نمایشگاه بین‌المللی دور هم جمع کرد. در ابتدای این مراسم مریم اسلامی، طراح شبکه سوغات و خوشه‌های صنعتی ضمن بیان این نکته که حوزه گردشگری حوزه جوان و پر چالشی است و لازمه حضور مؤثر در این وادی خلاقیت و ذهن باز است پیشنهاد کرد: اگر قرار است حرکت جدید و مؤثری در این زمینه اتفاق بیفتد در وهله اول باید متکی به بخش خصوصی